

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 427. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992356973264/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

den dybeste Ydmyghed finder hun sig i Alt og udfører Alt. Det er efter Käthchens Mønster, at Hertz i *Svend Dyrings Hus* har dannet sin smægfuldere og mattere Fremstilling af en Alt betagende, uigen-gældt Lidenskab. *Käthchen von Heilbronn* indeholder ved Siden af meget Latterligt og Stødende ogsaa meget Storladent; man vil allerede af det Anførte se, at denne Lidenskab, der indfinder sig med en Pludselighed som et Slagtilfælde, der fremdeles som en flks Idé fortærer alle andre Forestillinger i Sjælen, og som, selv et Under, ved en Kernubs Hjælp udfører Undere, er drevet ud over det Naturliges og Sundes Grænser. Der er ligefuldt noget Skønt deri. Det har tilfredsstillet Kleist, der nærrede en saa brændende Afsky for Frasen, at frenstille en elskende Kvinde, hos hvem alt det var Sandhed og Virkelighed, der hos andre elskende Kvinder kun er Talemaader. Han selv havde jo villet elskes paa denne Maade af sin Wilhelmine. Han havde senere rettet et saa overspændt Forlangende til en ung Pige, hvem han havde lært at kende hos Körners i Dresden og som havde faaet ham kær, at Forholdet mellem dem af den Grund var bleven opløst. Nu tyede han med sit Ideal over i Poesien.

At se ham og elske ham var Et — at følge den Elskede Jorden over — at være ham mere hengiven end en Hund — at gaa i Ilden for ham: det er velgørende at se alle disse Talemaader blive til Virkelighed her. Men dog henhører det Alt under Sygdomslæren. Hertil kommer den romantiske Begrundelse. Käthchen forfærdes ved Synet af Greven, fordi hun en Nat har set ham i et Drømmesyn. Men medens dette Drømmesyn staar paa, ligger Greven dødssyg af Tyfus, udstrakt som et Lig i sin Seng, og det forekommer ham selv, som om han træder ind i Käthchens Kammer. Hendes Syn og hans Drøm svarer Punkt for Punkt til hinanden, saa Greven, da han erfarer Sammenhængen, med Angst maa udraabe:

Nu staar mig bi, I Guder! jeg er dobbelt!
En Aand jeg er og vandrør om ved Nat.

Vi ser atter her Dobbeltgængeriet som Romantikernes Yndlingstanke i nær Forbindelse med Søvn-gængeriet.

En lignende Rolle spiller Søvn-gængeriet i Kleist's og maaske Romantikens ypperste Drama, *Prinsen af Homburg*, i hvilket alle de vigtigste Personligheder staar som mejslede ud i Sten. Repliken